

Brassói Ujlap

Szerkesztőség: Kolostor-u. 23. sz. — Telefon 110.
Kiadóhivatal Hentschel H., Kapu-u. 72.
Telefon 356.
Fióküzlet Kolostor-u. 25.

Társadalmi napllap.
Felelős szerkesztő: Kőlcze Károly dr.
Szerkesztő: Buszek Béla.

Előfizetési árak:
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Vidékre postán küldve 1 K.
Egyes szám ára 2 fillér.

A vallás szerepe munkáskérdés megoldásánál.

III.

Brassó, 1911. feb. 13.

A mai kor a gépek és a találmányok kora. Új helyzet elé állította a munkást és a munkaadót. A gépek és találmányok egyrészt feleslegessé tették sok munkást, másrészt pedig lehetővé tették, hogy a munkaadó aránylag rövid idő alatt kevés fáradsággal, egy kis szerencsével, nagy vagyonra tegyen szert. Így kerül ellentétbe a munka a tőkével és itt kezdődik a tőkének erkölcstelen szerepe, midőn a munkásnak kizsákmányolásával egyesek kezébe zsugorodik össze.

Nem indokolatlan tehát a panasz a tőke ellen, mert itt már a megélhetés kérdése lép előtérbe. Sőt magának az államnak kell gondoskodnia arról, hogy fenntartó elemeinek, szerveinek megélhetése biztosítva legyen, mert ettől függ az ő erőssége és életteljes. Nem lehet engedni, hogy a tőkének egyesek kezében való összehalmozása a munkásosztály lelkiismeretlen kihasználására vezessen. Ha a munkás, aki gép mellett maga is géppé válik, látja, hogy öökös szolgálásra van kárhoztatva, hogy helyzete lealacsonyító s jövő boldogulása reménytelen; ha ezt tapasztalja, hogy amíg egyesek a bőségben dúskálnak, gondatlan, fényűző életet élnek, addig a nagy többség éheznek; nem lehet csudálkozni, ha emberi méltóságának az öntudatára ébred s helyzetének javulását a fennálló állapotok megváltoztatásától várja. Irigység és osztálygyűlölet fogamzik meg lelkében, mely a társadalmi életre is fontos kihatással van. Az ellentét csak fokozódik, melyet, ha kellő időben el nem simíthat-

nak, ki nem egyenlítenek, mindkét félre végzetessé válhatnak.

Erre szomorú példát lehetne felhozni a világtörténelemből. Csak gondoljunk vissza a rómaiak történetére. A panem et circenses-féle jelenetek ott is a tőkének egyesek kezébe való összehalmozása folytán lépnek fel s a hatalmas római birodalom bukását segítetik. A tőkének, hogy úgy mondjam, monopoliuma, egyeduralma terenti meg a proletárizmust s teszi elviselhetetlenné a jog és vagyonnélküli osztály, a rabszolgaság sorsát.

Elégedetlenség és elkeseredettség nyomában keletkező osztálygyűlölet és irigység, az egykor hatalmas római birodalom alapjait aláásta s az erkölcsi romlottság meleg ágya lett. Erre vonatkozólag mondja találon Koszorus költőnk, Berzsenyi, hogy:

„Minden állam támasza és talpköve a tiszta erkölcs,
Mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görnyed“.

Ha a mai állapotokat a régiekkel párhuzamba állítjuk s ha a mai társadalmat fenyegető veszélyt komoly megfontolás tárgyává tesszük és annak szülő okát keressük; lehetetlen a hasonlóságot észre nem vennünk s önkéntelenül a történelem fennebb vázolt szomorú korszakának ismétlődésére ne gondolnunk.

A római birodalom, midőn megszűnt világhódító hatalom lenni, polgáraiban sem tudta többé a magasabb ideális célt fenntartani. A régi egyszerű nemes erkölcsök, melyek a római polgárt jellemezték, eltűntek s a válás gúnytárgyává lett. Nem az erény és az igazi érdem, a házának jól felfogott érdeke lelkesítette az egyesekeket és emelte magasra polgártársai előtt, hanem az önzés, haszonlesés és helyzetnek kiaknázása lépett ezek helyébe. A népkegy hajhászása lett a főcél, mely egyeseket trónra emelt, hogy másnap onnan letaszítsa.

„Népszövetségi Takarékpénztár“.

A Kath. Népszövetség mind mélyebb gyökeret kezd verni katolikusaink körében, ami nyilvánvaló jele annak, hogy a Kath. Népszövetség jó talajba van ültetve. A tagok mindinkább kezdik belátni, hogy a Kath. Népszövetség nem egy kiszípolyozó társaság mint pl. a szociáldemokrata, hanem ez egészen értük, az ő legfontosabb érdekeikért létezik, minők a kulturális, gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek.

Már eddig is havi füzetei, szabadelőadásai, színelőadásai, utbaigazításai által valószínűsíti kulturális, gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeikért létezik, minők a kulturális, gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek.

A népszövetségi közgyűlésen hangzott el az indítvány, hogy Népszövetségi Takarékpénztárra volna szükség. E kívánság mindinkább érlelődött a lelkekben, nemsokára valóra válik.

Tegnap d. u. 3 ó. ismertette Tersztyánszky S. főgimn. tanár a rajzteremben a Népszövetségi Takarékpénztár tervezetét. A nagy számban megjelent tagok élénk érdeklődéssel hallgatták fejtegetéseit, hogy mi a takarékpénztár alapításának a célja.

Elsősorban azt akarja, hogy a Népszövetség tagjait takarékosagra, önállóságra nevelje. Ha van 20—30 fillér fölöslege, azt itt elhelyezhesse s gyümölcsöztesse, legyen a mihez a szükség idején nyulni. Azt akarja, hogy ne gyámkodásra várjon, hanem saját erejére támaszkodva, biztosítsa megélhetését. Nagy jelentőséggel bír, hogy egy polgár össze tud gyűjteni 25—30 koronát, ez az önértékét rendkívül növeli s újabb küzdelmekre mintegy felbátorítja. Azt akarja a Kath. Népszövetség, hogy a társadalmi irányításában vezérszerepet vegyen, ezt pedig egy pénztintézet által érheti el, mert sajnos, ma pénz kormányozza a világot. Célja lenne, idővel egy tartalék alap megteremtése, melyből a szegényeket is segíthetné.

Másodsorban a tagoknak lehetővé akarja tenni, hogy kisebb kölcsönök által ipari, kereskedelmi s más céljaik elérésére segítségre legyenek.

Kovács István

Czipész mester

Brassó, Fekete-utca 18.

Elegáns és kifogástalan cipőket legújabb divat szerint felelőség mellett készítenek. Javításokat elvállalok pontos kiszolgálás és szolia árak mellett.

Az előadáshoz Meisel apát-plebános szól hozzá, példákban mutatva ki, mily sok ok követeli a Takarékpénztár létesítését s kérte, hogy a tagok az ügyet magukévá tegyék.

Ha meggondoljuk, hogy a takarékoság fejlesztése mennyire szükséges a mai drágasági viszonyok között, hogy a Takarékpénztár hatalmas gyámolítója tesz a Kath. Népszövetség tagjainak, nem kétekedünk, hogy a Takarékpénztár felállítását minden tag létérdeknek tekinti s egy vagy több üzletrész előjegyzése által elő fogja segíteni. Egy üzletrész 30 korona, melyet 20 fillérenként is 3 év alatt lefizethet. Eddig több mint 100 üzletrész van előjegyezve. Az aláírási íveket a csoportvezetők az összes tagokhoz el fogják vinni. Fő, hogy minél többen karoljuk fel a fontos ügyet.

Mivel 100 üzletrész összedásával a Takarékpénztár megalapítható, azért már biztosítva van, hogy márc. végén meg fog alakulni.

Ne járjunk olyan vendéglőkbe, sörcsarnokba, kávéházakba, ahol a „Brassói Ujlap“-ot nem találjuk.

Hirek.

Brassó 1911. február 8.

Brassói Népbank Részvénytársaság közgyűléséről szóló tudósítást lapunk holnapi számában közöljük.

Bíróság köréből. A király az igazságügyi miniszter előterjesztésére Felszeghy János hosszúaszói járásbírói jegyzőt a zernesti járásbíróihoz albíróvá nevezte ki.

Hymen. Herter János vm. aljegyző eljegyezte Albrich posta és távirda felügyelő leányát Emmuskát.

Napközi Szent Antal otthon. A brassói r. k. el. isk. Szent Antal Napközi Gyermekotthon növendékeit ma Papp Vilma tanítónő látta el izletes ebéddel. Fogadja e nemes tettéért az otthon vezetőségének hála köszönetét.

Petőfi-estély. Szombaton este a Vigadó nagytermében tartotta meg a prot. nőegylet Petőfi-estélyét. A terem zsufolásig telt meg előkelő közönséggel. Az előadott magyarázatok, énekek, szavalatok kifogástalanok voltak. Különösen szépek voltak az előképek, melyek nagyon megnyerték a

Risegítő Kántor kerestetik a Szent-János-utcai templomba; méltányos feltételek mellett.

Értekezni lehet a Zárda-főnökségnél.

közönség tetszését. Az előadás után tánc következett, mely vig hangulatban a reggeli órákig tartott.

Ok nélkül megverte. Ma délelőtt özv. Kanéta Sándorné feljelentést tett a rendőrségen bátyja Borbát Antal köműves, Kompornéje és leánya, Juliska ellen, kik szobájába bejöttek a minden ok nélkül megverték.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a
!!! Smith-Bros írógépe !!!

Kérjen prospektust
FARAGÓ TESTVÉREK
kizárólagos elárusítótól. Budapest, V Nándor-u. 17.

Zsebtolvajlás. Poncs Piroska zsebéből tegnap d. u. a máv állomásán ismeretlen tettes 53 kor. s vasúti jegyét (Zsombolyáig) tartalmazó pénztárcáját ellopta. Gyanuja egy asszonyra irányul, kit személyesen nem ismer, de látásból igen. A rendőrség a nyomozást megindította.

Táncestély. A Brassói Ipartestület Cipeész Szakosztálya 1911. évi február 18-án (szombaton) a Central No. 1 szálloda nagytermében táncal egybekötött műsoros estélyt rendez, kezdete este 8 órakor. A zenét Dick Gyuri kedvelt zenekara szolgáltatja. Belépő-díj: Családjegy (3 személyre) 4 kor. Személyjegy 1 K. 60 f. Jegyek előre válthatók Kardos és Kálmán fiókjánál, Révész József és Both József urnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A jövedelem, felerészben a szakosztály, — felerészben a rokkant-és temetkezési egylet javára fordítatik.

Ellopott cigaretta s zsebóra. Simon Sándor Kőbánya-utca 5 sz. a lakásából ismeretlen tettes 1 drb. cigarettatartót 50 drb. cigarettával s egy zsebbresztő órát ellopott. A tolvaj az ajtóra felfüggesztett kulccsal hatolt be. A rendőrség keresi a cigarettatolvajt.

A Brassói Magyar Dalárda f. hó 19-én, vasárnap délután 3 órakor a Vigadó nagytermében megismétli farsangi hangversenyét.

Véres táncmulatság. Tegnap este 9—10 óra tájban egyik táncmulatságon egy páran összeszólkoztak. Vakar Vasilie igazságát bicskával bizonyította be amennyiben két társát Janku Elenát és Langos Vazult megszurta. A sérülteket azonnal a közkórházba szállították. Mindkét esetben az orvos súlyos testi sértést állapított meg.

Pályázat. A József kir. főhercegről elnevezett fiárvaházban 2 alapítványi hely

üresedett meg. Ez árvaházba csak oly szülők 6—10 éves gyermekei vétetnek fel, kiknek atyjuk a honvédség kötelékében állott. Árva gyermekek előnyben részesülnek. Pályázati határidő 1911 március 15.

A háziasszonyok közgyűlése. A brassói háziasszonyok egyesülete a szász leányiskola rajztermében f. hó 15-én tartja évi rendes közgyűlését.

Öngyilkos péksegéd. Ma reggel 6 órakor Sift Károly Hosszu-utca 101 szám alatti pékműhelyében egyik segédje, Otters György, mellbe lötte magát. A gyorsan előhívott orvos csak a halált konstata. Öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan betegség.

Papirhordók és ládák. Egyelőre csak szabadalomról van szó, melyek használhatóságát ezután kell bizonyítani. Egy német cég szerezte meg e szabadalmat, melynek tárgya kemény papiranyagból készült olyan papirhordók és papirládák előállítására, melyekben liszt és hasonló anyagok szállíthatók. Ezáltal fölöslegessé válnak ugyancsak a drága zsákok. Az eddig készített minták kitűnően beváltak, úgy hogy a malmok nemsokára meg fognak szabadulni a drága jutazsákoktól. A papirládák, illetőleg az ilyen papirládacsomagolás versenytársa akar lenni az amerikai papirzsákoknak.

Villamosság okozta betegség. Már sokszor feltűnt, hogy a villamos központi telepek szolgálati személyzete gyakran súlyos gyomorban betegszik meg. Ez nem a villamos sugarak hatásának tekinthető, hanem valószínűleg ózonmérgezéseknek tulajdonítandó. A villamos gépek közelében, különösen nagyfeszültségű telepeken, mindig nagymennyiségű ózon képződik, amely a levegő nitrogénjével egyesül és a nitrosavat alkotja, amelyek a villamos telepeken gyakran észlelt savas iz is tulajdonítható. Ennek a bajnak hathatós ellenszere a jó szellőztetés és a nagyfeszültségű készülékek elkülönítése a gépháztól.

A hernyó és cserebogár kötelező irtása. A földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóságokhoz, melyben elrendeli, hogy legkésőbb február 28-áig a legtagabb körben hirdessék ki a hernyó, vértetű és cserebogár irtásának kötelezettségét, valamint elrendeli azt is, hogy az alsófoku hatóságok e részben való teendőinek szabatos végrehajtásának megtörténtét legkésőbb március 15-ig ellenőrizzék s ennek megtörténtéről a miniszterhez haladéktalanul jelentést tegyenek.

Royal orfeum május hó folyamán 3 heti időtartalommal Brassóban tart előadásokat.

APOLLÓ BIOSZKOP

Hétfő és Keddi műsora.

Jack Johnson a négeróriás
Jeffries és Tomi Brum legyőzőjének
Világhírű Box-mérkőzése.

Világ Szenzáció:

Sebzett szívek (dráma)
Bizanz (dráma Műfilms)
Leleményes udvarló (humoros)
Családi hasonlatosság (kacagtató)

Szerelmi bonyodalom (humoros)
Jegesmedve vadászat (sport)
Tavaszi hírnökei (Színezett kép)

Tiszti bál. Brassó város helyőrség tisztikara f. é. február hó 22-én a Vigadóban tartja a szokásos táncestélyét. A táncestélyen csak meghívottak vehetnek részt. Kezdeté este 9 órakor. Kik meghívókra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez.

Teaestély A népszövetség f. h. 19-én rendezendő műsoros teaestélyre az előkészületek nagyban folynak. A műsor változatos lesz, utána táncban is lesz részünk. Egy elv onásos szindarabot is fognak bemutatni a népszövetségi műkedvelők.

A Katholikus Népszövetség februári füzeté már elhagyta a sajtót. Mint az eddigiek, úgy a mostani is a nép érdekének kiváló szemmel tartásával lett szerkesztve. A vezető cikk az örökösödési illeték felemelését célzó törvényjavaslatot ismerteti, rámutatván arra, hogy az a javaslat ellentétben

van a törvényhozások által eddig követett szociális irányzatával. A második cikk a szabadkőműveseknek a szerzetesek ellen indított hajszáját ismerteti. A harmadik cikk bevezetés egy apológéikus cikksorozatnak, amelyet dr. Vas József theologiai tanár ír meg a füzet számára. Igen érdekes külkereskedelmi mérlegünknek szemléltető bemutatása. A jogi ismeretek terjesztését két cikk mozdítja elő. Az egyik a gyülekezési jogról szól, a másik az ebadóról. Végül egy tanulságos történelmi elbeszélés zárja be a füzetet.

Erősen hangsúlyozza a füzet szerkesztősege hogy még ezt a füzetet (a februarit) mindenki megkapja, aki az elmúlt esztendőben tagja volt a Népszövetségnek. E hónap folyamán azonban igyekezzék mindenki megújítani tagságát, mert a márciusi füzetet már csak azok fogják megkapni, akiknek tagsági díja a központi pénztárba befolyt.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget és a tisztelt megrendelőimet, hogy a Szent János-utca 4 szám alatti

Férfi-szabó műhelyemet

f. é. június hó 1-től

Kapu-utca 37. sz. alá az I. emeletre

helyeztem, ahol e szakmába vágó munkákat szolidul és jutányos árak mellett, a legújabb divatú szabás szerint a mai kor igényeinek megfelelően és pontosan készítek.

Készítek továbbá papi ruhákat, reverendákat a legfinosabb kivitelben a helyi Scherg V. és Társai posztógyárában készített hírneves jó minőségű szövetekből, jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérv, maradok

tisztelettel

Szopos Sándor

férfi-divat és papi-szabó.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására, hozni hogy 2 évi távollétem után, mely időközben külföldön és utóbb Kolozsváron szakismereteimet gyarapítva újból visszaértem, és **KÓRHÁZ-UTCA 66 sz. a.** az új szállodával szemben

női divattermemet

újból megnyitottam.

Szives pártfogást kérve,

maradtam tisztelettel

Tancer János

női divatszabó.

Tanult varrolányok felvétetnek.

Sáska Sándor

Épület és díszmű bádogos
Brassó, Vasut-utca 28.

elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m. épületmunkákat, konyha berendezéseket stb. Javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

Hosszu-u. 8 sz. alatt, október hó 1-en

cukrászdát

nyitottam.

Sok évi — elsőrangú cukrászdában szerzett — tapasztalataim után, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy tisztelt vevőimnek e szakba vágó legmesszebbmenő igényeit kielégíthessem. — Mindenféle rendelvények e szakmába pontosan szállítok mérsékelt árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

tisztelettel:

Richter Frigyes

Brassó, Hosszu-utca 8 sz.

BARTHELMIE GYORGY

műszerész.

Brassó Weisz-Mihály-utca 23.

Telefon 380.

Képviselője a világhírű «Idea» és «Erika» írógépeknek «Verita» varrógépeknek, különleges kézművesgépeknek. Grammofonoknak, **sokszorosító** gépeknek stb.

Az elsőrendű hozzávalók: festékek, szallagok az összes gyártmányú írógépekhez, másolópapírok, mimeograf festékek. Törlogummik, gramofon lemezek, tűk, varró és himző selymek stb. kaphatók.

Műhelye a finom műszerészeti munkáknak.

Raktáron az összes finom varrógépeknek s részeinek szépen kidolgozott modeljei.

Különleges javító műhelye úgy fizikai s elektrotechnikai gépeknek, mint az bármily gyártmányú írógépeknek, varrógépeknek, grammofonoknak és mechanikai műszereknek.

!!!Írógép tulajdonosok figyelmébe!!!

Abonálja írógépét festékszalagra és részre. Írógép gondozását bizza szakembere évi átalány mellett s ez által úgy időben mint pénzben nyer.

☐ Írógép iskola. ☐

!! Új női szabó szalon !!

A hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönségnek tudomására adni, hogy

Brassóban, Kapu-utca 49. szám alatt

angol és francia

női divattermet

nyitottunk.

Budapest, Bécs, Berlin, Páris, London stb. Európa nagyobb városáiban szerzett tíz évi folytonos gyakorlati tapasztalatunk folytán azon helyzetben vagyunk, hogy a nagyérdemű hölgyközönségnek a legmagasabb igényeit pontosan és a legszolidabb kiszolgálás mellett képesek vagyunk kielégíteni.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását kérve maradtunk tisztelettel:

IMRE és PINTÉR

női szabók

Brassó, Kapu-utca 49. sz.

Schreiber Ed.

vegyes élelmicikkek kereskedő

Brassó, Hirscher-u. 18 sz.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát szalonát, legizlésebb felvágottat, tormás virslit és mindenféle sajtot, túró és vaját.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

Élelmi cikkek

minden nap frissen kapható

Brassó, Cérna utca 1 sz. a.

Mindenféle nemes-gyümölcs, ugorkák, befőttek, túró, tejfel, sajt; mindenféle zöldség, paradicsom, hagyma és i. t. legolcsóbb árak mellett.

Tarcsi Pál elvállal mindennemű

BUTORCSOMAGOLÁST.

Tudakozódni lehet, Kapu-utca 72 sz.

Brassói Népbank Részvénytársaság

az új „Korona“ szállodával szemben

Kapu-utca 72 szám alatt.

Alapítotott: 1884.

[Távbeszélő sz. 195.

Elfogad: betéteket folyószámlára és betéti könyvre a legkedvezőbb kamatláb mellett.

Leszámol és visszleszámítol váltókat és egyéb leszámítolásra alkalmas értékeket.

Jelzálog kölcsönt ad földbirtokokra és házakra.

Jelzálog által biztosított váltókölcsönt folyosít.

Előleget ad értékpapírokra.

Mérsékelt kamat és a legelőnyösebb visszafizetési módokat mellett.

ifj. PURI FERENCZ

kádármester, Árvaház-utca 19. sz.

Weldenbacher Tamás utóda

ajánlkozik minden az ő szakmába vágó: úgy kemény mint lágy fából készült munkálatokra.

Javítások pontosan és olcsó árak mellett eszközöltenek.

Ugyanitt egy tanonc is felvétetik.

HELMBOLD örökösei

TUZA R. utóda

aranyműves. — Brassó.

Jó összeköttetésem s kevés regiem képesítetek azon kellemes helyzetbe, hogy arany és ezüst neműmet bámulatos olcsó árban jó tálalás mellett adhatom el.

Egy vétel elegendő, hogy állandó vevőm legyen.

Javításokat műhelyemben olcsón és pontosan végzek.

Mély tisztelettel

Helmbold örökösei

TUZA R. utódai.

Hirdetéseket felvesz a
kiadóhivatal